

Benvenuti a Bellinzona

Serbo

Prošlost

Između prošlosti i sadašnjosti, Belincona je grad koji sa poverenjem gleda u budućnost.

Prestonica kantona Tićino, sa preko 44.000 stanovnika, ima istoriju koju vredi otkriti. Poznat pod imenom "Turrita", u slavu kula njegovih srednjevekovnih zamkova i bedema koji ga okružuju, grad koji se od 2000. godine nalazi na UNESCO-voj listi Svetske baštine zadržava svoj karakter i izvanredan kvalitet života, što ga čini kosmopolitskim gradom: zaista, približno jedna četvrtina stanovništva nema švajcarski pasoš, a obuhvata skoro 100 različitih nacionalnosti.

Belincona je doživela tri istorijski povoljna trenutka: prvi je bio krajem dvanaestog veka, kada je dobila stratešku ulogu u Milanskom vojvodstvu.

Geografski smeštena na ulazu u alpske prevoje, Belincona se našla u središtu oštrog sukoba između porodica Viskonti i Sforca, milanskih vojvoda i Švajcarske konfederacije.

Krajem devetnaestog veka, nakon stotina godina bez značajnih promena, veliki podsticaj stigao je sa izgradnjom železničke pruge kroz Gotard koja je povezala Tićino sa ostatkom Švajcarske. U Belinconi je izgrađena železnička stanica, prva u Tićinu, a tu su kasnije našle sedište i radionice, „le Officine“, koje su i danas u srcu lokalnih stanovnika.

Nakon toga Belincona - proglašena glavnim gradom kantona Tićino 1878. godine - početkom dvadesetog veka, prerasta iz malog naselja u grad sa preko 10.000 stanovnika, u koji svoja sedišta smeštaju kompanije i strukture federalne uprave kao što su Švajcarska pošta i Swisscom.

Konačno, 2. aprila 2017. godine, zaključen je proces agregacije koji je rezultirao ujedinjenjem trinaest opština - Belincona, Kamorino, Klaro, Đubijasko, Njoska, Gorduno, Gudo, Moleno, Monte Karaso, Pjaneco Preonco, Sant'Antonio e Sementina - nakon čega je rođen novi Grad Belincona.

Jedan grad, njegova istorija, njegova budućnost

2

Belincona je svesna šta takva raznolikost znači za socijalnu povezanost. To je bitno jer se integracija tiče svih, bez obzira na nacionalnost: započeti dijalog i prevazići predrasude, to može da uradi svako, i u svakom trenutku.

Ova brošura ima za cilj upravo to: da uspostavi dijalog sa onima koji po prvi put dolaze u Belinconu.

Budućnost

Ako je u prošlosti značajan deo radno sposobnog stanovništva bio zaposlen u brojnim sektorima javne uprave, budućnost donosi scenario pun izazova i prilika koje treba da se iskoriste. Otvaranje linije u podnožju Gotarda značajno će skratiti vreme putovanja, a time i razdaljinu između severa i juga Alpa. Planiraju se poboljšanje javnog prevoza kao i nova železnička stanica u centru, koji su samo neki od važnih infrastrukturnih poduhvata koji će u narednim godinama učiniti grad još privlačnijim za stanovanje i rad.

Podjednako su međutim zanimljivi i osnivanje centra za naučno-medicinska istraživanja (Biopolo), s izgradnjom novog sedišta Instituta za biomedicinska istraživanja, Instituta za onkološka istraživanja, kao i izgradnja novih radionica Saveznih železnica (Officine FFS).

Život u Belinconi

Ako želite da se nastanite u Belinconi, kada dođete imate osam dana da se prijavite u Kancelariju za kontrolu stanovništva. Potrebno je da lično odete do jednog od brojnih višenamenskih šaltera raspoređenih u trinaest gradskih područja i poneseite sledeće: svoje lične dokumente, karticu zdravstvenog osiguranja i ugovor o iznajmljivanju stana. Ako niste švajcarski državljanin a želite da ostanete u gradu duže od tri meseca, morate da podnesete zahtev za dozvolu boravka Kancelariji za strance. Ko je u potrazi za stanom, može pronaći oglase u raznim novinama i na internetu, ili se obratiti brojnim agencijama za posredovanje. Ako vam treba više informacija o pravu na iznajmljivanje nekretnina, možete se obratiti Udruženju stanara ili Komori za nekretnine.

Rad u Belinconi

Ako želite da se zaposlite u Belinconi a stranac ste, neophodno je da posedujete dozvolu boravka ili prebivališta koja vam to omogućava. Vaša prava i dužnosti zavise od tipa boravišne dozvole koju posedujete (s tim u vezi detaljnije informacije potražite u svojoj Kancelariji za strance).

Oglase za posao možete pronaći u novinama ili na internetu. Takođe je moguće aplicirati za posao u raznim agencijama za privremeno zaposlenje, koje ponekad nude i stalna radna mesta.

Osiguranje i prva pomoć

Pored doprinosa za socijalno osiguranje koji se oduzimaju direktno od plate (penziona fond, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, starosna i invalidska osiguranja), lica koja borave u Švajcarskoj obavezna su da zaključe i razne druge ugovore o osiguranju: osiguranje za slučaj bolesti (osnovno), nezgode, oštećenja nekretnina i nameštaja izazvanih požarom ili prirodnim pojavama, kao i osiguranje automobila ili motocikla u slučaju posedovanja vozila (građanska odgovornost). Sva ostala osiguranja, dopunsko zdravstveno osiguranje, osiguranje od lične odgovornosti i dr. opcionalna su.

Postoje mnogi zavodi za zdravstveno osiguranje, a izbor zavisi od vas. Svaki zavod za zdravstveno osiguranje dužan je da potpiše ugovor za osnovno osiguranje sa onima koji ga zatraže. Osnovno zdravstveno osiguranje pokriva troškove lečenja kod lekara i u bolnicama.

Ukoliko je potrebno, hitna služba Regionalne bolnice za Belinconu i Vali pruža usluge ambulantnog lečenja.

Zdravlje i socijalne usluge

Svako je slobodan da izabere lekara kod kojeg želi da se leči. Međutim, postoje modeli zdravstvenog osiguranja koji ograničavaju izbor. Ako želite da se konsultujete sa lekarom koji govori vaš jezik, Lekarska komora kantona Tičino može vam dati odgovarajuće informacije.

U apotekama se izdaju lekovi sa receptom i bez, a u njima se mogu dobiti i korisni osnovni zdravstveni saveti. U hitnim slučajevima van radnog vremena, jedna apoteka je dežurna u dane državnih praznika i svake večeri do 20 časova; nakon tog vremena treba da se obrati na broj telefona 1811.

Belincona takođe ima svoju stomatološku kliniku, koja je otvorena za sve stanovnike grada.

Škole

Deca uzrasta između 4 i 10 godina su obavezna da pohađaju opštinske osnovne škole, koje su besplatne. Škola ima za cilj da promoviše socijalizaciju deteta, razvijanjem njegovih motoričkih, emocionalnih i kognitivnih sposobnosti. U cilju što bolje integracije, u osnovnim školama Belincone deluje poverenik za interkulturalne odnose, koji nudi mogućnost sastanka i razgovora sa novopristiglim đacima i njihovim porodicama.

Po završetku osnovnog školovanja obavezno obrazovanje se nastavlja u kantonalnoj višoj osnovnoj školi, u kojoj učenici stižu osnovno opšte obrazovanje.

Tokom jedanaest godina obaveznog školovanja učenici uče službene jezike (francuski i nemački) i engleski.

Sa navršenih 16 godina mladi koji namestavaju da nastave školovanje mogu se upisati u srednju školu, koja traje tri do četiri godine. Moguće je pohađati stručnu nastavu, koja priprema za određeno zanimanje, ili program koji omogućava upis na neki od deset švajcarskih univerziteta ili na jedan od dva savezna politehnička univerziteta.

Porezi i takse

Kroz prihod od poreza na dohodak se finansiraju važne javne delatnosti: obrazovanje, zdravstvo, prevoz, javna pomoć. Onima koji nemaju dozvolu C, porezi se odbijaju direktno od plate (porez na izvoru). Oni koji imaju dozvolu za stalni boravak, kao i švajcarski državljani, popunjavaju godišnju izjavu o prihodima.

U Švajcarskoj se naplaćuje taksa za prijem radio i televizijskih programa. Taksu naplaćuje preduzeće Serafe AG putem slanja godišnje pretplate zainteresovanim. Svako domaćinstvo podleže plaćanju takse.

Transport i mobilnost

Grad Belincona, i Švajcarska uopšte, imaju odličnu železničku i autobusku mrežu.

Švajcarske federalne železnice i javna autobuska preduzeća Belincone i okoline nude razne pretplatne karte, a vozni red brojnih linija je posebno osmišljen da obezbedi veze između dolazaka i polazaka sredstava javnog prevoza.

Za vožnju vozila morate da imate navršenih osamnaest godina i da posedujete vozačku dozvolu. Inostrana vozačka dozvola mora da bude priznata u Švajcarskoj. Može da se koristi 12 meseci, ali onda mora da se zameni za švajcarsku vozačku dozvolu.

Inostrana motorna vozila i prikolice moraju da budu registrovani u Švajcarskoj ukoliko vlasnik ostaje u zemlji duže od godinu dana.

Vožnja autoputevima se plaća i potrebna je vinjeta za autoputeve. Vinjetu možete kupiti na carinskoj kontroli na granici, na benzinskim stanicama, u poštama i na kioscima.

Dozvoljena količina alkohola je propisana na 0,5 promila, ali generalno oni koji konzumiraju alkohol ne smeju da voze.

Kultura

Svake godine Belincona nudi na stotine kulturnih manifestacija i rekreativnih aktivnosti. Ponos grada su pozorište Teatro Sociale, čija je zgrada takođe i jedan od najlepših primera neoklasične lombardijske arhitekture, kao i umetnička galerija Civica Galleria d'arte u Vila dei Čedri, pored koje postoji i nekoliko drugih izložbenih prostora, uključujući i one smeštene u tri dvorca.

Slobodno vreme i sport

Kancelarije Regionalne turističke organizacije za Belinconu i Gornji Tičino uvek objavljuju detaljne informacije o manifestacijama koje se odvijaju u Belinconi; kalendar događaja se objavljuje na službenom sajtu Organizacije.

Belincona aktivno promoviše sport u svim vidovima, kako amaterski tako i profesionalni, za mlade i one malo manje mlade. Radi poboljšanja promocije, osnovana je nezavisna javna organizacija koja upravlja svim sportskim delatnostima: opštinski stadion, javno kupalište, otvoreni bazen, zatvoreno klizalište, klizalište na otvorenom, tenis na otvorenom, zatvoreni teniski tereni i dr.

Državljanstvo i politička prava

Svake četiri godine, punoletni stanovnici Belincone biraju predstavnike u opštinsko i gradsko veće. Parlament (gradsko veće) se sastoji od 60 delegata i predstavlja zakonodavnu vlast. Vlada (opština) se sastoji od 7 delegata od kojih svaki upravlja jednim resorom (sekretarijat) i predstavlja izvršnu vlast.

Građani sa pravom glasa pozivaju se na birališta oko četiri puta svake godine, da se izjasne o inicijativama i glasaju na referendumima na nacionalnom, kantonalnom ili opštinskom nivou. U tim prilikama, građani su pozvani da glasaju o aktuelnim pitanjima, ali i o pojedinačnim projektima koji se tiču grada, države ili Konfederacije.

Integracija

Za podsticanje integracije Belincona ima vlastitog poverenika, dok je Kantonalna služba za integraciju stranaca organ Kantonalnog saveta Tičina za pitanja integracije stranaca.

Na nacionalnom nivou, upravljanje politikom integracije u nadležnosti je Državnog sekretarijata za migracije i Federalne komisije za migracije.

Služba za borbu protiv rasizma i Federalna komisija protiv rasizma se, pak, bave pitanjima sprečavanja rasizma.

Impressum

Editore:

Municipio della Città di Bellinzona
Piazza Nosetto
6500 Bellinzona

Tel. +41 58 203 10 00
www.bellinzona.ch
cancelleria@bellinzona.ch

© Municipio della Città di Bellinzona

Autore:

Alberto Cotti
Movimento della popolazione
Piazzál dal Comun 1
6702 Claro

Tel. +41 58 203 20 33
controllo.abitanti@bellinzona.ch

Concetto grafico e illustrazioni:

Studio grafico Warp – Robasacco

Traduzioni:

Interserv AG – Zurigo

Stampa:

Tipografia Torriani SA - Bellinzona

2ª edizione (dicembre 2018)

Nota degli autori

Per quanto concerne la correttezza dei contenuti, fa fede unicamente la versione italiana.

I testi tradotti nelle altre lingue, nel limite del possibile, sono stati meticolosamente verificati.

In considerazione della complessità della materia, gli autori non escludono la possibilità di errori, imprecisioni oppure interpretazioni errate o offensive rispetto alla versione originale.

Con il sostegno del Servizio per l'integrazione degli stranieri nell'ambito del Programma di integrazione cantonale (PIC) 2018-2021.

Repubblica e Cantone Ticino
Dipartimento delle istituzioni

Città di Bellinzona

